

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2023/936,

annettu 10 päivänä toukokuuta 2023,

Euroopan osaamisen teemavuodesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Ammattitaitoinen työvoima on ratkaisevan tärkeä tekijä, jotta voidaan varmistaa sosiaalisesti tasapuolinen ja oikeudenmukainen vihreä ja digitaalinen siirtymä ja vahvistaa unionin kestävä kilpailukykyä ja kykyä palautua ulkoisista häiriöistä, kuten covid-19-pandemiasta ja Venäjän Ukrainassa käymän hyökkäyssodan seurauksista. Asianmukaisemmat ja paremmin tarpeita vastaavat taidot tarjoavat uusia mahdollisuuksia ja antavat ihmisille tilaisuuden osallistua täysimääräisesti työmarkkinoille, yhteiskunnan toimintaan ja demokratiaan, hyödyntää vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamia mahdollisuuksia sekä käyttää oikeuksiaan.
- (2) Työnantajat kaikkialla unionissa kertovat vaikeuksista löytää työntekijöitä, joilla on tarvittavat taidot. Euroopan työviranomaisen totesi raportissaan "Report on labour shortages and surpluses" ja Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto raportissaan "Cybersecurity skills development in the EU", että vuonna 2021 28:aa elinkeinoa, muun muassa terveydenhuolto-, majoitus- ja ravitsemus-, rakennus- ja palvelualoilla, vaivasi osaamisvaje, ja totesi pulaa olevan tietotekniikka- ja turvallisuusasiantuntijoista, erityisesti kyberturvallisuuden asiantuntijoista, ja työntekijöistä, jotka ovat opiskelleet luonnontieteitä, teknologiaa, insinööritieteitä ja matematiikkaa. Suurin este vihreän ja digitaalisen siirtymän onnistumiselle on yhä useammin sellaisten työntekijöiden puute, joilla on oikeanlaiset taidot. Työvoimapula voi joissain tapauksissa johtua myös siitä, että työpaikat eivät ole houkuttelevia ja työolot ovat kehnot. Hyvin toimivien työmarkkinoiden kannalta on tärkeää ratkaista kyseiset ongelmat tarjoamalla laadukkaita työpaikkoja ja pyrkimällä sitouttamaan työntekijät. Monissa jäsenvaltioissa väestön ikääntymisen odotetaan kiihtyvän tulevan vuosikymmenen aikana, kun suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle, mikä lisää tarvetta hyödyntää kaikkien työikäisten aikuisten koko potentiaali heidän alkuperästään riippumatta investoimalla jatkuvasti heidän osaamiseensa sekä aktivoimalla useampia ihmisiä, erityisesti naisia ja nuoria, varsinkin työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria (NEET-nuoret), joiden kohtaamat erityiset haasteet vaikeuttavat heidän osallistumistaan työmarkkinoille. Tehokkaat ja kattavat osaamisstrategiat, muita heikommassa asemassa olevien

⁽¹⁾ EUVL C 100, 16.3.2023, s. 123.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 30. maaliskuuta 2023 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 24. huhtikuuta 2023.

ryhmien paremmat koulutusmahdollisuudet ja stereotyyppien, erityisesti sukupuolistereotyyppien, torjuminen auttaisivat lisäämään työllisyyttä ja vähentämään osaamisvajetta. Sosiaalisesti oikeudenmukaisen ja osallistavan siirtymän varmistamiseksi tällaisia toimia voidaan täydentää sellaisille henkilöille kehitetyillä ratkaisuilla, jotka eivät pysty kouluttautumaan uudelleen ja kehittämään osaamistaan.

- (3) Ammattitaitoinen henkilöstö ja kokeneet johtajat ovat keskeisessä osassa unionin kestävässä kasvussa, ja tällaisten henkilöiden saatavuus on myös edelleen vakavin ongelma neljäsosassa unionin 25 miljoonasta pienestä ja keskiuuresta yrityksestä, jäljempänä 'pk-yritykset'; nämä yritykset muodostavat unionin talouden ja vaurauden perustan, sillä niiden osuus kaikista yrityksistä on 99 prosenttia ja ne työllistävät 83 miljoonaa ihmistä. Komission 10 päivänä maaliskuuta 2020 antamassa tiedonannossa "Pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalinen Eurooppa varten" tunnustetaan pk-yritysten keskeinen rooli unionin kilpailukyvyyn ja vaurauden kannalta.
- (4) Riittävän ammattitaitoisen työvoiman puute ja työikäisten aikuisten vähäinen osallistumisaste koulutukseen heikentävät mahdollisuuksia työmarkkinoilla ja johtavat sosiaaliseen ja taloudelliseen eriarvoisuuteen, joka on merkittävä haaste unionille. Riittävän ammattitaitoisen työvoiman puute ja vähäinen osallistumisaste koulutukseen viittaavat myös siihen, että uudelleen- ja täydennyskoulutuksen potentiaalia ei ole hyödynnetty läheskään riittävästi, jotta voitaisiin lievittää kasvavaa työvoimapulaa esimerkiksi valmistusteollisuudessa ja palvelualalla, erityisesti majoitus- ja ravitsemisalaan ja tietokone- ja elektroniikkalaitteiden valmistukseen liittyvässä taloudellisessa toiminnassa, sekä hoitoalalla. Aikuiskoulutukseen osallistuminen unionissa ei ole kuitenkaan lisääntynyt viime vuosikymmenen aikana, ja vuodeksi 2020 asetettu unionin tason tavoite jäi saavuttamatta 21 jäsenvaltiossa. Osaamisen kehittämismahdollisuudet ovat liian usein monien työikäisten aikuisten, kuten epätyypillistä työtä tekevien, pk-yritysten työntekijöiden, työttömien, työelämän ulkopuolella olevien tai vähän koulutettujen henkilöiden, ulottumattomissa. Kyseisten ryhmien ja kaikkien työikäisten aikuisten uudelleen- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien lisääminen edistäisi myös unionin 78 prosentin työllisyystavoitteen saavuttamista 20–64-vuotiaiden aikuisten osalta, joiden työllisyysaste vuonna 2021 oli 73,1 prosenttia. Lisätoimia tarvitaan, jotta matalan osaamistason aikuisille ja työttömille henkilöille voidaan tarjota tehokasta tukea taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille 19 päivänä joulukuuta 2016 annetun neuvoston suosituksen ⁽³⁾ ja pitkäaikais-työttömien integroitumisesta työmarkkinoille 15 päivänä helmikuuta 2016 annetun neuvoston suosituksen ⁽⁴⁾ mukaisesti.
- (5) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin, jäljempänä 'sosiaalisten oikeuksien pilari', periaatteessa 1 todetaan, että jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä. Sosiaalisten oikeuksien pilarin periaate 4 koskee työllisyyden aktiivista tukemista ja jokaisen oikeutta saada oikea-aikaista ja räätälöityä apua omien työllisyysnäkömiensä parantamiseksi ja itsensä työllistämisen helpottamiseksi, mukaan lukien oikeus saada tukea kouluttautumiseen ja uudelleenopetukseen. Sosiaalisten oikeuksien pilarin varmaa ja sopeutuvaa työllisyyttä koskevan periaatteen 5 mukaan työntekijöillä on työsuhteen tyypistä ja kestosta riippumatta oikeus oikeudenmukaiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun työolojen, sosiaalisen suojelun saatavuuden ja koulutuksen osalta. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 14 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jokaisella on oikeus koulutukseen ja oikeus saada ammatillista koulutusta sekä jatko- ja täydennyskoulutusta.
- (6) Sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteessa 3 korostetaan, että jokaisella on sukupuolesta, rodusta tai etnisestä alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin ja että tämä koskee myös työtä ja koulutusta. Euroopan osaamisen teemavuosi olisi toteutettava tavalla, joka on osallistava ja edistää aktiivisesti kaikkien tasa-arvoa. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa, jonka komissio hyväksyi 4 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa, todetaan, että lisäämällä työmarkkinoilla tällä hetkellä aliedustettujen ryhmien osallistumista voidaan saada aikaan osallistavampaa työllisyyden kasvua.

⁽³⁾ EUVL C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL C 67, 20.2.2016, s. 1.

- (7) Komission 1 päivänä heinäkuuta 2020 antamassa tiedonannossa ”Euroopan osaamisohjelma kestävän kilpailukyvyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi”, jäljempänä ’Euroopan osaamisohjelma’, peräänkuulutetaan osaamisvallankumousta, jolla varmistetaan unionin talouden elpyminen, vahvistetaan Euroopan maailmanlaajuista kilpailukykyä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja muutetaan vihreä ja digitaalinen siirtymä mahdollisuuksiksi kaikille. Euroopan osaamisohjelman tavoitteena on edistää osaamista koskevia yhteisiä toimia, varmistaa, että koulutuksen sisältö vastaa työmarkkinoiden muuttuvia tarpeita, ja sovittaa koulutusmahdollisuudet paremmin yhteen ihmisten toiveiden kanssa, jotta työikäistä väestöä kannustettaisiin hyödyntämään tällaisia koulutusmahdollisuuksia. Euroopan parlamentti suhtautui myönteisesti Euroopan osaamisohjelman tavoitteisiin ja toimiin 11 päivänä helmikuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa ⁽⁹⁾.
- (8) Eurooppa-neuvosto ilmaisi 25 päivänä kesäkuuta 2021 antamissaan päätelmissä suhtautuvansa myönteisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevaan toimintasuunnitelmaan sisältyviin unionin yleistavoitteisiin 8 päivänä toukokuuta 2021 annetun Porton julistuksen mukaisesti ja tukevansa pyrkimystä taata vuoteen 2030 mennessä, että työllisyysaste on vähintään 78 prosenttia ja että vuosittain vähintään 60 prosenttia kaikista aikuisista osallistuu koulutukseen.
- (9) Komission puheenjohtaja ilmoitti 14 päivänä syyskuuta 2022 pitämässään puheessa unionin tilasta, että komissio aikoo ehdottaa vuotta 2023 Euroopan osaamisen teemavuodeksi. Puheenjohtaja kiinnitti huomiota tietyillä aloilla vallitsevaan työvoimapulaan ja korosti ammatilliseen koulutukseen ja täydennyskoulutukseen tehtävien investointien merkitystä. Hän korosti myös, että oikeanlaisen osaamisen houkuttelemisen unioniin on oltava osa ratkaisua ja että sitä on tuettava nopeuttamalla ja helpottamalla kolmansien maiden kansalaisten tutkintojen tunnustamista. Euroopan osaamisen teemavuoden avulla komissio pyrkii vauhdittamaan ja edistämään niitä monia toimia, joita se on jo toteuttanut vahvistaakseen uudelleen- ja täydennyskoulutusta unionissa työvoimapulan lievittämiseksi. Euroopan osaamisen teemavuoden tarkoituksena on uudelleen- ja täydennyskoulutuksen keinoin tukea unionin sosiaalisen markkinatalouden kestävästä kasvusta siten, että tavoitteena on edistää sen kilpailukykyä ja luoda laadukkaita työpaikkoja.
- (10) Unionin tilasta 15 päivänä syyskuuta 2021 pitämässään puheessa komission puheenjohtaja ilmoitti, että digitaalisia taitoja ja koulutusta koskevien sitoumusten vahvistamiseksi käynnistetään huipputasolla käytävä jäsennelty vuoropuhelu. Jäsenvaltiot nimittivät kyseistä prosessia varten kansalliset koordinaattorit. Euroopan osaamisen teemavuosi perustuu kyseiseen jäsenneltyyn vuoropuheluun, jota laajennetaan tämän päätöksen tavoitteiden mukaisesti.
- (11) Euroopan osaamisen teemavuosi on jatkoa Euroopan nuorison teemavuodelle 2022, jolla pyrittiin voimaannuttamaan nuoria, myös niitä nuoria, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, antamaan heille tunnustusta ja tukea sekä osallistamaan heitä covid-19-pandemian jälkeen, jotta saataisiin aikaan nuoriin kohdistuvia pitkäaikaisia myönteisiä vaikutuksia. Euroopan nuorison teemavuoden 2022 aikana korostettiin osaamisen merkitystä pyrittäessä löytämään nuorille laadukkaita työpaikkoja ja lisäämään heidän työllistymismahdollisuuksiaan.
- (12) Lisäämällä uudelleen- ja täydennyskoulutusmyönteisyyttä kaikkialla unionissa Euroopan osaamisen teemavuosi voi vaikuttaa laajemminkin myönteisesti yhteiskuntaan ja demokratiaan, sillä ammatitaitoisemmat työntekijät ovat myös kansalaisina aktiivisempia ja kiinnostuneempia osallistumaan. Uudelleen- ja täydennyskoulutus antavat työntekijöille tarvittavat taidot, jotta heillä on mahdollisuus saada laadukkaampi työpaikka, parantaa työhyvinvointiaan sekä kehittyä henkilökohtaisesti ja ammatillisesti, ja samalla niillä parannetaan talouden kilpailukykyä ja edistetään laadukkaiden työpaikkojen luomista.
- (13) Työnantajat, työntekijät ja työnantajien ja työntekijöiden edustajat, kansalliset, eurooppalaiset ja kansainväliset työmarkkinaosapuolet, kauppakamarit ja muut sidosryhmät tietävät parhaiten, mitä osaamista kulloisissakin teollisuuden ekosysteemeissä tarvitaan, joten osaamisen kehittämistä koskevien yhteisten toimien on oltava osa ratkaisua. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla on siten tärkeä tehtävä työmarkkinoiden osaamistarpeiden ennakoinnissa. Osaamissopimus, jonka komissio käynnisti vuonna 2020 ensimmäisenä Euroopan osaamisohjelman hankkeena, tuo yhteen työnantajia, työmarkkinaosapuolia, koulutuksen tarjoajia, julkisia työvoimapalveluja ja muita keskeisiä osaamisalan sidosryhmiä niin yksityiseltä kuin julkiselta sektorilta. Tähän mennessä osaamissopimuksen on allekirjoittanut yli 700 organisaatiota ja strategisilla aloilla on perustettu 12 laajaa osaamiskumppanuutta, joiden puitteissa on luvattu tarjota koulutusmahdollisuus kuudelle miljoonalle ihmiselle. Osaamissopimukseen liittyneille tarjotaan erityisiä palveluja konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi. Alueellinen ja paikallinen ulottuvuus ovat yhtä lailla tärkeitä, myös raja-alueilla, joilla oikeanlaiset taidot omaavien työntekijöiden

⁽⁹⁾ EUVL C 465, 17.11.2021, s. 110.

löytäminen edellyttää kohdennettuja toimenpiteitä toimivien rajatylittävien työmarkkinoiden tukemiseksi. Samoin muita heikommassa asemassa olevilla ja syrjäisillä seuduilla, mukaan lukien syrjäisimmät alueet, on erityisiä haasteita, koska mahdollisuudet päästä työmarkkinoille ja uudelleen- ja täydennyskoulutukseen ovat niillä rajalliset.

- (14) Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) ⁽⁶⁾ 26 päivänä helmikuuta 2021 annetussa neuvoston päätöslauselmassa vahvistetaan puitteiden yhdeksi strategiseksi prioriteetiksi ”Elinikäisen oppimisen ja liikkuvuuden mahdollistaminen kaikille” sekä esitetään konkreettisia toimia taitojen hankkimiseksi tai päivittämiseksi (uudelleen- ja täydennyskoulutus) työelämän kaikissa vaiheissa.
- (15) Neuvoston 16 päivänä kesäkuuta 2022 antamalla suosituksella henkilökohtaisista oppimistileistä ⁽⁷⁾ ja suosituksella eurooppalaisesta lähestymistavasta pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen oppimisen ja työllistävyyden tukemiseksi ⁽⁸⁾ autetaan ihmisiä alkuun ja etenemään osaamispolullaan aiempaa joustavammin ja kohdennetummin. Uudesta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta 2021–2030 29 päivänä marraskuuta 2021 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ⁽⁹⁾ edistetään virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen mahdollisuuksia, joilla pystytään tarjoamaan kaikki tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen osallistavan, kestävä, sosiaalisesti oikeudenmukaisen ja muutosjoustavamman unionin luomiseksi. Siinä korostetaan, että aikuiskoulutus on tärkeä osa elinikäistä oppimista. Oppiminen, laadukas ammatinvalinnanohjaus ja mahdollisuudet taitojen itsearviointiin kuuluvat toimenpiteisiin, joita tarvitaan tukemaan ihmisiä heidän oppimispolullaan.
- (16) Tehokkaasta työllisyyden aktiivituesta covid-19-kriisin jälkeen (EASE-järjestelmä) 4 päivänä maaliskuuta 2021 annetussa komission suosituksessa ⁽¹⁰⁾ edistetyillä vahvistetuilla aktiivisilla työmarkkinatoimilla pyritään tukemaan työpaikan vaihtoa covid-19-kriisistä elpymisen yhteydessä ja parantamaan osaamisen ja työmarkkinoiden kohtaantoa, missä ovat tukena työvoimapaalvelut, joilla on oltava riittävät hallinnolliset valmiudet.
- (17) Kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta 24 päivänä marraskuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa ⁽¹¹⁾ tuetaan ammatillisen koulutuksen järjestelmien nykyaikaistamista, jotta nuorille ja aikuisille voidaan tarjota sellaisia tietoja, taitoja ja osaamista, joita he tarvitsevat menestyäkseen muuttuvilla työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa, ja jotta voidaan huolehtia elpymisestä ja oikeudenmukaisesta siirtymisestä vihreään ja digitaaliseen talouteen väestörakenteen muuttuessa ja kaikissa taloussuhdanteissa. Siinä edistetään ammatillista koulutusta mahdollisena innovoinnin ja kasvun moottorina, joka sopeutuu ketterästi työmarkkinoiden muutoksiin ja tarjoaa taitoja ammatteihin, joissa kysyntä on suuri, sekä edistää osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia. On olennaisen tärkeää lisätä ammatillisen koulutuksen houkuttavuutta viestintä- ja tiedotuskampanjoiden, ammatillisen koulutuksen huippuyksiköiden, ammatillisen koulutuksen erityisten ekosysteemien ja osaamiskilpailujen, kuten Euroskillsin, avulla.
- (18) Siirryttäessä nykyaikaiseen, resurssitehokkaaseen, kiertotalouteen perustuvaan, osallistavaan sekä selviytymis- ja kilpailukykyiseen talouteen tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämiä taitoja ja työvoiman uudelleen- ja täydennyskoulutusta, kuten esitetään unionin ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä tähtäävässä 11 päivänä joulukuuta 2019 annetussa komission tiedonannossa ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma”. Komission 14 päivänä heinäkuuta 2021 antamassa tiedonannossa ”Valmiina 55:een: Vuoden 2030 ilmastotavoitteesta totta matkalla kohti ilmastoneutraaliutta” tunnustetaan, että vihreä siirtymä voi onnistua vain, jos unionilla on riittävästi ammattitaitoista työvoimaa kilpailukykyyn ylläpitämiseksi, ja viitataan Euroopan osaamisohjelman lippulaivoimiin, joilla tarjotaan ihmisille tarvittavat taidot vihreää ja digitaalista siirtymää varten.
- (19) Meneillään oleva unionin teollisuuden vihreä ja digitaalinen siirtymä ja niihin liittyvät työmarkkinoiden tarpeet edellyttävät investointeja vahvojen ammatillisen koulutuksen järjestelmien kehittämiseen kaikkialla unionissa, jotta voidaan edistää ongelmanratkaisutaitoja ja osaamista uusien teknologioiden alalla, kuten älykkään tuotannon ja älykkäiden koneiden, kehittyneen robotiikan, pilvipalveluiden, tekoälyn, tietojenkäsittelyn ja esineiden internetin alalla.

⁽⁶⁾ EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1.

⁽⁷⁾ EUVL C 243, 27.6.2022, s. 26.

⁽⁸⁾ EUVL C 243, 27.6.2022, s. 10.

⁽⁹⁾ EUVL C 504, 14.12.2021, s. 9.

⁽¹⁰⁾ EUVL L 80, 8.3.2021, s. 1.

⁽¹¹⁾ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1.

- (20) Digitaalisten välineiden ja teknologioiden käyttö lisääntyy kaikilla elämän osa-alueilla, ja se voi synnyttää digitaalisen kuilun. Digitaaliset taidot ovat olennaisen tärkeitä työmarkkinoille osallistumisen mutta myös elämänlaadun ja aktiivisen ikääntymisen kannalta. Unionissa yli 90 prosenttia työtehtävistä edellyttää perustason digiosaamista, mutta arviolta 42 prosentilla unionin kansalaisista – ja 37 prosentilla työntekijöistä – ei ole digitaalisia perustaitoja. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (EU) 2022/2481⁽¹²⁾ asetetaan tavoitteeksi, että vähintään 80 prosentilla unionin väestöstä on ainakin perustason digitaaliset taidot vuoteen 2030 mennessä ja että unionissa työskentelee 20 miljoonaa tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijaa vuoteen 2030 mennessä, ja pyritään samalla tasoittamaan sukupuolieroja. Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta 17 päivänä tammikuuta 2018 annetussa komission tiedonannossa korostetaan myös, ettei erikoisalojen opetus- ja koulutusohjelmilla ole riittävästi kapasiteettia kouluttaa lisää tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoita. Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2021–2027 30 päivänä syyskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa komissio korostaa lisäksi, että teknologian avulla olisi helpotettava saavutettavuutta ja joustavoitettava oppimismahdollisuuksia, muun muassa uudelleen- ja täydennyskoulutusta.
- (21) Komission 5 päivänä toukokuuta 2021 antamassa tiedonannossa ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten” kehoitetaan toimimaan määrätietoisesti, jotta elinikäinen oppiminen saadaan tuotua kaikkien ulottuville ja jotta varmistetaan, että koulutus pysyy vihreän ja digitaalisen siirtymän tahdissa ja tukee niiden toteuttamista. Siinä korostetaan, että ammattitaitoinen työvoima on keskeisessä asemassa kyseisten siirtymien onnistumisen varmistamisessa, ja näin tuetaan unionin teollisuuden kilpailukykyä ja laadukkaiden työpaikkojen luomista. Siinä tunnustetaan myös unionin, jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien välisten vahvojen kumppanuuksien sekä teollisuuden ekosysteemien välisen ja sisäisen yhteistyön suuri merkitys. Komission 9 päivänä joulukuuta 2021 antamassa tiedonannossa ”Ihmisten hyväksi toimivan talouden rakentaminen: yhteisötalouden toimintasuunnitelma” painotetaan, että yhteisötaloudella voi olla ratkaiseva rooli, koska se on tärkeä sosiaalisesti oikeudenmukaisen ja osallistavan vihreän ja digitaalisen siirtymän ja sosiaalisen innovoinnin edistäjä, myös uudelleen- ja täydennyskoulutuksen alalla.
- (22) Ammattitaitoisten kolmansien maiden kansalaisten houkutteleva voima voi auttaa korjaamaan unionin osaamisvajetta ja työvoimapulaa. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/1883⁽¹³⁾ on keskeinen saavutus korkean osaamistason lahjakkuuksien houkuttelemiseksi työmarkkinoille. Uudesta muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta 23 päivänä syyskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa komissio painottaa voimakkaasti myös työvoiman muuttoliikettä ja kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista. Tässä yhteydessä 27 päivänä huhtikuuta 2022 annetulla komission tiedonannolla ”Osaajien houkutteleva voima EU:hun” pyritään vahvistamaan oikeudellista kehystä ja unionin toimia tällä alalla. Siinä ehdotetaan neuvoston direktiivin 2003/109/EY⁽¹⁴⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/98/EU⁽¹⁵⁾ uudelleenlaatimista, jotta voidaan yksinkertaistaa menettelyjä, jotka koskevat kaikkien osaamistasojen kolmansista maista tulevien työntekijöiden pääsyä unioniin, ja parantaa näiden työntekijöiden oikeuksia ja suojelua työvoiman hyväksikäytöltä. Komissio jatkaa EU:n osaajareservin käyttöönottoa helpottaakseen työnhakijoiden ja työpaikkojen kohtaantoa kolmansien maiden kansalaisten avulla ja pyrkii käynnistämään räätälöityjä osaamiskumppanuuksia tiettyjen keskeisten kumppanimaiden kanssa, jotta voidaan edistää työvoiman kansainvälistä liikkuvuutta ja osaamisen kehittämistä molempia osapuolia hyödyttävällä ja vastavuoroisella tavalla. Lisäksi unioni on edelleen johtava koulutuksen globaali rahoittaja ja keskittyy erityisesti opettajankoulutukseen, tyttöjen koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Tällä komission ja korkean edustajan 1 päivänä joulukuuta 2021 antaman yhteisen tiedonannon ”Global Gateway” puitteissa tehtävällä työllä täydennetään tämän päätöksen tavoitteita.
- (23) Luottamus sekä unionissa että kolmansissa maissa hankittuihin tutkintoihin ja tutkintojen avoimuus ovat keskeisiä tekijöitä, jotka helpottavat niiden tunnustamista. Unionin välineet, kuten eurooppalainen tutkintojen viitekehys, Europass, ESCO, EU:n taitoprofiilityökalu kolmansien maiden kansalaisille, eurooppalaiset digitaaliset

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/1883, annettu 20 päivänä lokakuuta 2021, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten ja neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta (EUVL L 382, 28.10.2021, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/98/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmä lupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista (EUVL L 343, 23.12.2011, s. 1).

opintotodistukset, EURES-portaali ja asiaankuuluvat unionin osaamiskehykset, tarjoavat lähtökohdan taitojen ja tulkintojen avoimuuden ja vertailtavuuden lisäämiselle. Hyvin toimivien työmarkkinoiden kannalta on välttämätöntä ymmärtää ja arvostaa taitoja, olipa ne hankittu virallisen, epävirallisen tai arkioppimisen kautta. Ratkaisevaa on taitojen tunnistamisen ja dokumentoinnin vahvistaminen sekä opastus taitojen näkyvyyden lisäämiseksi, jotta voidaan lisätä avoimuutta ja parantaa kaikkien taitojen siirrettävyyttä, mukaan lukien monialaiset taidot, kuten kielitaito, kriittinen ajattelu, yrittäjyys, luovuus, monikulttuuriset taidot, ryhmätyö ja medialukutaito.

- (24) Monissa jäsenvaltioissa julkiset ja yksityiset investoinnit uudelleen- ja täydennyskoulutukseen ovat riittämättömiä. Monet työnantajat, erityisesti pk-yritykset, eivät tarjoa tai rahoita henkilöstölleen koulutusta, ja epätyypillisessä työsuhteessa olevien henkilöiden saatavilla on vähemmän tai ei lainkaan työnantajan tukemaa koulutusta. Tällainen eriarvoisuus voi heikentää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä, vähentää talouden kilpailukykyä ja johtaa mahdollisuuksien menettämiseen ja innovoinnin esteisiin, ja vaarana on, että osa ihmisistä jää jälkeen vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä siirryttäessä kestävämpään taloudelliseen toimintaan. Resurssien osoittaminen sen varmistamiseen, että työntekijät kykenevät käyttämään uusinta teknologiaa työssään, on tärkeää yritysten kilpailukykyyn kannalta. On tarpeen luoda suotuisat edellytykset, jotka kannustavat työnantajia investoimaan osaamiseen ja tekevät uudelleen- ja täydennyskoulutuksen taloudellisen arvon näkyväksi. Esimerkiksi pk-yritysten apupaketilla pyritään helpottamaan rahoituksen ja osaamisen saatavuutta. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1152⁽¹⁶⁾ mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä taikka työehtosopimuksissa vaaditaan työnantajaa antamaan koulutusta työntekijöille, jotta nämä voivat tehdä työn, jota varten heidät on palkattu, tällaisen koulutuksen on oltava maksutonta työntekijöille, se on laskettava työajaksi ja sen on mahdollisuuksien mukaan tapahduttava työaikana.
- (25) Peruskoulutukseen suunnatut julkiset investoinnit lisääntyivät aiemmin merkittävästi unionissa. Tähän mennessä ei ole kuitenkaan vastaavasti kasvatettu investointeja eikä kehitetty kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joilla tuettaisiin taitojen jatkuvaa kehittämistä työelämän kaikissa vaiheissa. Neuvoston 8 päivänä kesäkuuta 2020 antamissa päätelmissä jäsenvaltioita kehoitetaan selvittämään, millaisilla malleilla voitaisiin tarjota julkista ja yksityistä rahoitusta elinikäiselle oppimiselle ja taitojen kehittämiselle yksilötasolla ja kehoitetaan komissiota tukemaan jäsenvaltioita yhteisissä toiminnoissa.
- (26) Uudelleen- ja täydennyskoulutukseen on saatavilla merkittävää unionin rahoitustukea esimerkiksi Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), elpymis- ja palautumistukivälineestä, Euroopan aluekehitysrahastosta, oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta, InvestEU-ohjelmasta, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta, Erasmus+-ohjelmasta, Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelmasta (Life), modernisaatorahastosta sekä naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä – Global Europe. ESR+ on edelleen tärkein unionin rahoitusväline, jolla investoidaan työvoiman osaamisen lisäämiseen ja parantamiseen erityisesti tukemalla instituutioita ja palveluja osaamistarpeiden ja -haasteiden arvioinnissa ja ennakoinnissa sekä tukemalla julkisen ja yksityisen sektorin tarjoamia työntekijöiden uudelleen- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia. Vahvistetulla nuorisotakuulla pyritään varmistamaan, että kaikille nuorille tarjotaan laadukas työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa työttömäksi jäämisestä tai virallisen koulutuksen päättämisestä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaisesti jäsenvaltioiden kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvillä uudistuksilla ja investoinneilla on merkittävä osaamisulottuvuus, joka liittyy usein aktiivisiin työmarkkinatoimiin, erityisesti nuorisotyöllisyyden tukemiseen. Komission ja neuvoston tähän mennessä hyväksymissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa noin 20 prosenttia sosiaalimenoista osoitetaan luokkaan ”työllisyys ja osaaminen”.
- (27) Koheesiota ja Euroopan alueita koskeva elpymistuki (REACT-EU) oli NextGenerationEU-elpymispaketin ensimmäinen väline, josta suoritettiin maksuja jäsenvaltioiden elpymisen tueksi. Sillä autettiin luomaan työpaikkoja ja investoimaan osaamiseen tukea eniten tarvitsevilla alueilla. Työpaikkansa laajamittaisen rakenneuudistuksen vuoksi menettäneet työntekijät voivat saada tukea uuden työpaikan löytämiseen myös työttömiksi jääneille työntekijöille tarkoitetusta Euroopan globalisaatorahastosta, esimerkiksi jatkokoulutuksen ja yksilöllisen ammatinvalinnanohjauksen ja neuvonnan muodossa.

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimista ja ennakoitavista työoloista Euroopan unionissa (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 105).

- (28) Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1056 ⁽¹⁷⁾ todetaan, että työntekijöiden ja työnhakijoiden ammattitaidon parantaminen ja uusien taitojen hankkiminen on väline, jota tarvitaan varmistamaan oikeudenmukainen ja osallistava vihreä siirtymä ja lievittämään sen kielteisiä seurauksia. Oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen 16 päivänä kesäkuuta 2022 annetussa neuvoston suosituksessa ⁽¹⁸⁾ annetaan erityisiä ohjeita, joilla autetaan jäsenvaltioita suunnittelemaan ja panemaan täytäntöön asiaankuuluvia työllisyys- ja sosiaalialan toimenpidepaketteja, myös uudelleen- ja täydennyskoulutustoimia. Lisäksi vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevasta oppimisesta 16 päivänä kesäkuuta 2022 annetulla neuvoston suosituksella ⁽¹⁹⁾ edistetään politiikkaa ja ohjelmia, joilla varmistetaan, että kaikenikäiset oppijat hankkivat tiedot ja taidot, joiden avulla he voivat hyötyä muuttuvista työmarkkinoista, noudattaa kestävää elämäntapaa ja toimia kestävän tulevaisuuden hyväksi.
- (29) InvestEU-ohjelman sosiaalisten investointien ja osaamisen ikkunasta tuetaan osaamisen kysyntää ja tarjontaa, korjataan lopullisten rahoituksen saajien osaamisvajaita tai osaamisen hyödyntämistapoja ja edistetään osaamiseen tehtävien investointien markkinoita. InvestEU-ohjelmasta tuetaan myös yleisiä investointeja koulutukseen ja liitännäispalveluihin. Lisäksi InvestEU-ohjelmaan kuuluvasta oikeudenmukaisen siirtymän järjestelmästä tuetaan investointeja, myös työntekijöiden uudelleen- ja täydennyskoulutuksen tukemiseen tarkoitettuja investointeja, alueilla, joilla on asetuksen (EU) 2021/1056 mukaisesti hyväksytty oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma, ja hankkeita, jotka hyödyttävät kyseisiä alueita edellyttäen, että ne ovat keskeisiä kyseisten alueiden vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta.
- (30) Komission teknisen tuen välineen kautta tarjottavalla räätälöidyllä asiantuntemuksella voidaan auttaa jäsenvaltioita toteuttamaan kansallisiin tai alueellisiin osaamisstrategioihin liittyviä uudistuksia ja saada unionin väliaikaisen rahoituksen avulla aikaan kestäviä parannuksia saatavilla olevissa uudelleen- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksissa. Myös komission edistämä vastavuoroinen oppiminen voi tukea prosessia.
- (31) Komission 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamalla tiedonannolla ”Tasa-arvon unioni: Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030” pyritään varmistamaan vammaisten henkilöiden täysipainoinen osallistuminen yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa unionissa ja kolmansissa maissa ja tuetaan näin vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Strategiaehdotuksessa komissio sitoutuu varmistamaan, että vammaiset henkilöt voivat osallistua koulutukseen ja oppia uusia taitoja, mikä on olennainen edellytys työllisyydelle ja itsenäisyydelle.
- (32) Unionin tasolla tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määrärahat määritettäisiin osallistuvien ohjelmien talousarviossa monivuotisten rahoituskehysten 2014–2020 ja 2021–2027 mukaisesti. Rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston toimivaltaa budjettivallan käyttäjänä tavoitteena olisi oltava vähintään 9,3 miljoonan euron rahoitus toimintamenoihin tämän päätöksen täytäntöönpanoa varten. Euroopan osaamisen teemavuoden rahoitustuen olisi tultava asiaankuuluvista unionin ohjelmista ja välineistä edellyttäen, että rahoitusta on saatavilla, ja siinä olisi noudatettava sovellettavia sääntöjä. Euroopan osaamisen teemavuoden rahoittaminen ei saisi haitata hankkeiden rahoittamista meneillään olevista unionin ohjelmista, ja sillä olisi pyrittävä varmistamaan Euroopan osaamisen teemavuoden pitkäkestoinen vaikutus.
- (33) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitteita, vaan ne voidaan tämän päätöksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (34) Euroopan osaamisen teemavuoden nopean täytäntöönpanon varmistamiseksi tämän päätöksen olisi tultava voimaan kiireellisesti sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

⁽¹⁸⁾ EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35.

⁽¹⁹⁾ EUVL C 243, 27.6.2022, s. 1.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kohde

Nimetään ajanjakso, joka alkaa 9 päivänä toukokuuta 2023 ja päättyy 8 päivänä toukokuuta 2024, ”Euroopan osaamisen teemavuodeksi”.

2 artikla

Tavoitteet

Euroopan osaamisen teemavuoden yleisenä tavoitteena on lisätä entisestään uudelleen- ja täydennyskoulutusmyönteisyyttä kansallisen toimivallan, lainsäädännön ja käytännön mukaisesti, ja näin sillä vahvistetaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita 1, 4 ja 5 ja edistetään Euroopan osaamishjelmassa asetettuja tavoitteita ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa asetettuja unionin yleistavoitteita. Euroopan osaamisen teemavuodella pyritään uudelleen- ja täydennyskoulutusmyönteisyyttä entisestään lisäämällä parantamaan unionin yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä ’pk-yritykset’, kilpailukykyä ja edistämään laadukkaiden työpaikkojen luomista, jotta voidaan hyödyntää vihreän ja digitaalisen siirtymän koko potentiaali sosiaalisesti tasapuolisella, osallistavalla ja oikeudenmukaisella tavalla, ja siten edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen, vähentämään eriarvoisuutta ja eriytymistä koulutuksessa, edistämään jatkuvaa oppimista ja urakehitystä sekä antamaan ihmisille mahdollisuus saada laadukas työpaikka ja osallistua täysimääräisesti talouteen ja yhteiskuntaan. Euroopan osaamisen teemavuoden toimilla edistetään erityisesti osaamisalan toimia ja investointeja sen varmistamiseksi, että ketään ei jätetä jälkeen vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä ja talouden elpymisessä, ja etenkin työvoimapulan lievittämiseksi poistamalla vajeita ja osaamisen kohtaanto-ongelmia, jotta työntekijät ja yhteiskunta voimaantuisivat hyödyntämään vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamat mahdollisuudet, seuraavin toimin:

- 1) edistetään kaikilla tasoilla, muun muassa julkisen ja yksityisen sektorin työnantajien, erityisesti pk-yritysten, keskuudessa, tehokkaampia ja osallistavampia lisäinvestointeja kaikenlaiseen uudelleen- ja täydennyskoulutukseen sekä peruskoulutukseen, jotta voidaan hyödyntää nykyisen ja tulevan työvoiman koko potentiaali unionissa, mukaan lukien ihmisten tukeminen työpaikan vaihdossa, aktiivisessa ikääntymisessä ja meneillään olevan talouden siirtymän tuomien uusien mahdollisuuksien hyödyntämisessä;
- 2) vahvistetaan osaamisen relevanssia ja tarjontaa tekemällä tiivistä yhteistyötä monialaisten ja alakohtaisten työmarkkina-osapuolten, julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen, yritysten, kansalaisyhteiskunnan toimijoiden, voittoja tavoittelemattomien sosiaalipalvelujen tarjoajien sekä koulutuksen tarjoajien kanssa, edistämällä edellä mainittujen keskinäistä yhteistyötä, kehittämällä yhteisiä lähestymistapoja kaikkien unionin, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla toimivien hallinnonalojen kanssa sekä helpottamalla pätevyyden ja tunkintojen tunnustamista;
- 3) sovitetaan ihmisten toiveet, tarpeet ja taidot, myös liikkuvuusjaksojen aikana hankitut taidot, yhteen työmarkkinoiden tarpeiden ja niiden mahdollisuuksien kanssa, joita tarjoavat erityisesti vihreä ja digitaalinen siirtymä, kehittymässä olevat uudet alat sekä keskeiset alat, joiden elpyminen covid-19-pandemiasta on vielä kesken, varmistuen, että erityishuomiota kiinnitetään siihen, että yhä useammat ihmiset saataisiin integroitua työmarkkinoille, erityisesti naiset ja nuoret, varsinkin työelämän tai koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret (NEET-nuoret), matalan osaamistason henkilöt, ikääntyneet työntekijät, vammaiset henkilöt, heikommista lähtökohdista ja erilaisista taustoista tulevat henkilöt, syrjäseuduilla ja syrjäisimmillä alueilla asuvat henkilöt sekä Ukrainasta siirtymään joutuneet henkilöt;
- 4) houkutellaan kolmansista maista tulevia ihmisiä, joilla on jäsenvaltioissa tarvittavia taitoja, edistämällä oppimismahdollisuuksia, tarvittaessa myös kielikoulutusta, osaamisen kehittämistä ja liikkuvuutta ja helpottamalla tunkintojen tunnustamista.

3 artikla

Toimenpidelajit

1. Edellä 2 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavien toimenpiteiden lajeihin kuuluu toiminta, jota toteutetaan unionin tasolla sekä olemassa olevia mahdollisuuksia hyödyntäen kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla ja tarvittaessa yhteistyössä kolmansien maiden kanssa, kuten:
- a) etä- ja lähitapahtumina toteutettavat konferenssit, foorumikeskustelut ja muut tapahtumat, joilla edistetään keskustelua osaamispolitiikan roolista ja panoksesta kilpailukykyisen ja kestäväen talouskasvun aikaansaamisessa, kun otetaan huomioon väestörakenteen muutos sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä, ja siten myös aktiivisen ja osallistuvan kansalaisuuden tukemisessa sekä asiaankuuluvien sidosryhmien aktivoimisessa, jotta varmistetaan koulutuksen ja oppimismahdollisuuksien saatavuus käytännössä;
 - b) työryhmät, tekniset kokoukset ja muut tapahtumat, joilla edistetään keskustelua ja vastavuoroista oppimista toimista ja lähestymistavoista, joita julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin sidosryhmät voivat toteuttaa, mukaan lukien hyvien käytäntöjen, suuntaviivojen ja muiden kyseisiin tapahtumiin pohjautuvien asiakirjojen valmistelu, julkaiseminen ja levittäminen;
 - c) aloitteet, jotka on suunnattu muun muassa yksityishenkilöille, työnantajille, erityisesti pk-yrityksille, kauppa- ja teollisuuskamareille, työmarkkinaosapuolille, viranomaisille ja koulutuksen tarjoajille ja joilla edistetään uudelleen- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien tarjoamista, rahoitusta ja hyödyntämistä sekä maksimoidaan ammattitaitoisen työvoiman hyödyt ja potentiaali;
 - d) uudelleen- ja täydennyskoulutusta ja jatkuvaa oppimista koskeviin unionin aloitteisiin liittyvä tiedotus ja kattavat viestintä- ja valistuskampanjat, joilla edistetään tällaisten aloitteiden täytäntöönpanoa ja toteutusta käytännössä sekä niiden hyödyntämistä mahdollisten tuensaajien keskuudessa;
 - e) vuoropuhelun lisääminen työmarkkinaosapuolten ja nykyisten sidosryhmien ja verkostojen kanssa, myös kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla vakiintuneiden verkkoalustojen kautta, ja Euroopan osaamisen teemavuoteen liittyvien sidosryhmien osallistumismahdollisuuksien turvaaminen;
 - f) kansallisten, alakohtaisten ja yrityskohtaisten osaamisstrategioiden ja koulutuksen suunnittelun edistäminen, muun muassa työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun ja työmarkkinaosapuolten osallistumisen avulla;
 - g) osaamista koskevien tiedonhankintavälineiden käyttöönotto ja tarvittaessa uusien välineiden kehittäminen ja niiden käytön edistäminen ja laajentaminen sellaisten nykyisten ja tulevien osaamistarpeiden tunnistamisessa, jotka liittyvät erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään, keskeisiin aloihin, joiden elpyminen covid-19-pandemiasta on vielä kesken, energiakriisiin ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vaikutuksiin;
 - h) sellaisten työkalujen ja välineiden kehittäminen ja täytäntöönpanon jatkaminen, joilla lisätään tutkintojen avoimuutta, mukaan lukien unionin ulkopuolella myönnettyt tutkinnot, ja joita käytetään epävirallisen ja arkioppimisen validoinnissa;
 - i) sellaisten ohjelmien, rahoitusmahdollisuuksien, hankkeiden, toimien ja verkostojen edistäminen, jotka ovat merkityksellisiä uudelleen- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien, oppimisen ja koulutuksen sekä ammatillisen koulutuksen suunnitteluun, levittämiseen ja toteuttamiseen osallistuvien julkisten, yksityisten ja valtiosta riippumattomien sidosryhmien kannalta.
2. Komissio voi määrittää muita toimia, joilla voitaisiin edistää 2 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista, ja sallia viittaamisen Euroopan osaamisen teemavuoteen kyseisiä toimia tunnetuksi tehtäessä, siltä osin kuin ne myötävaikuttavat kyseisten tavoitteiden saavuttamiseen. Muut unionin toimet ja jäsenvaltiot voivat myös yksilöidä tällaisia muita toimia ja ehdottaa niitä komissiolle.

4 artikla

Kansallisen tason koordinointi

Jäsenvaltiot vastaavat Euroopan osaamisen teemavuoteen osallistumisen järjestämisestä kansallisella ja alueellisella tasolla. Tätä varten kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansalliset olosuhteet ja käytännöt huomioon ottaen kansallinen koordinaattori tai koordinoitelin, jolla on toimivalta työvoimapolitiikan ja osaamisen alalla. Kansallisen koordinaattorin tai koordinoitelin on toimittava yhteyspisteenä unionin tason yhteistyössä ja koordinoitava kokonaisvaltaisesti Euroopan osaamisen teemavuoden toimia jäsenvaltiossaan niin, että asiaankuuluvat sidosryhmät voivat osallistua niihin.

5 artikla

Unionin tason koordinointi

1. Euroopan osaamisen teemavuoden koordinoinnissa unionin tasolla sovelletaan monialaista lähestymistapaa yhteisvaikutusten luomiseksi osaamisalalla toteutettavien unionin eri ohjelmien ja aloitteiden välillä.
2. Komissio hyödyntää Euroopan osaamisen teemavuoden täytäntöönpanossa asiaankuuluvien unionin virastojen, erityisesti Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen, Euroopan työviranomaisen, Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston, Euroopan koulutussäätiön ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston, asiantuntemusta ja apua.
3. Komissio kutsuu koolle kansallisten koordinaattoreiden tai koordinointielinten edustajien kokouksia 3 artiklassa tarkoitettujen toimien koordinoimiseksi. Kyseiset kokoukset tarjoavat mahdollisuuden vaihtaa tietoja Euroopan osaamisen teemavuoden täytäntöönpanosta unionin ja kansallisella tasolla. Euroopan parlamentin ja asiaankuuluvien unionin virastojen edustajat voivat osallistua kyseisiin kokouksiin tarkkailijoina.
4. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan, koulutuksen tarjoajien, työmarkkinaelinten, oppijoiden sekä osaamisen, koulutuksen ja jatkuvan oppimisen alalla toimivien organisaatioiden tai elinten edustajien kanssa auttaakseen Euroopan osaamisen teemavuoden täytäntöönpanossa unionin tasolla.

6 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

Komissio tekee tarvittaessa Euroopan osaamisen teemavuoteen liittyvää yhteistyötä kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa, erityisesti Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön ja Kansainvälisen työjärjestön sekä muiden kansainvälisten sidosryhmien kanssa, ja varmistaa samalla unionin osallistumisen näkyvyyden.

7 artikla

Seuranta ja arviointi

Komissio antaa viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2025 Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle kertomuksen tässä päätöksessä säädettyjen ja jäsenvaltioissa ja koko unionissa toteutettujen aloitteiden täytäntöönpanosta ja tuloksista sekä näitä aloitteita koskevasta yleisarviosta. Kyseisessä kertomuksessa esitetään ideoita yhteisiksi osaamisalan lisätoimiksi, joilla varmistetaan Euroopan osaamisen teemavuoden pitkäkestoinen vaikutus.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Strasbourgissa 10 päivänä toukokuuta 2023.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
R. METSOLA

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. ROSWALL
